

22 Mart 2022 tarihinde Çevre Mühendisleri Odası Bursa Şubesi Tarafından BAOB' ta Gerçekleştirilen “Suyun Sürdürülebilir Kullanımı” Paneli

SONUÇ BİLDİRGESİ

Sürdürülebilir bir su yönetiminin en önemli ve etkili paydaşları çeşitli sektörlerde suyu bizzat kullananlardır. Su sorununun çözümünde ana tüketici olan tarım ve sanayiye sağlanacak suyun temini konusunda çalışmalar yürütülmesi zorunluluk arz etmektedir. Çevre Mühendisleri Odası Bursa Şubesi olarak; temiz su sorununa dikkat çekmek, çözüm konusunda somut adımlar atılmasını sağlamak ve farkındalık yaratmak için Birleşmiş Milletler tarafından Dünya Su Günü olarak ilan edilmiş olan bu günde su yönetiminin çeşitli sektörlerdeki paydaşları olan panelistlerimiz ile birlikte Suyun Sürdürülebilir Kullanımını daha organize ve etkili hale getirecek yol ve yöntemlere ilişkin somut çalışmaların meslektaşlarımız ile paylaşması ve ortak akıl oluşturması amaçlanmıştır.

Düzenlenen panelin hedeflerinden biri de şehrimizdeki kullanılabilir su kaynaklarının en doğru ve etkin bir şekilde yönetilebilmesi için gereken iş ve fikir birliği konularında farkındalık yaratmaktır.

“Suyun Sürdürülebilir Kullanımı” ana temasının ele alındığı panel Çevre Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Üyesi Çevre Yük. Müh. Nuray YEŞİL tarafından yönetilmiştir. Panelde;

Bursa Uludağ Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Çevre Mühendisliği Bölümü’nden Prof. Dr. Taner YONAR “Yeşil Mutabakat Kapsamında Suyun Sürdürülebilir Kullanımı”,

MARZEY Şirket Müdürü Çevre Yüksek Mühendisi Mehmet ŞEN “Zeytin Sektöründe Su Ayak İzi”,

DOSAB Bölge Müdürü Serhat ŞENGÜL “Sanayide Atıksu Geri Kazanımı” konulu sunumlarını gerçekleştirmişlerdir.

Panelde konuşmacı ve panelistler tarafından ileri sürülen görüşler ve yapılan öneriler aşağıda sıralanmıştır.

- Giderek kısıtlı hale gelen su kaynaklarına talep hızla artmakta olup, tarımda kullanılan su miktarı kısıtlanmakta ve dünya gıda güvenliği tehlikeye girmektedir. Hızla artan nüfusun gıda ihtiyacına karşın, tarım sektörü bu kıt kaynak için sanayi, kentsel ve çevresel kullanımlar ile rekabet etmektedir. Tüm sektörlerde talep edilen su arttıkça yeraltı suyu tükenmekte, su ekosistemleri kirlenip kalitesiz hale gelmekte ve yeni su kaynaklarının geliştirilmesi günden güne daha pahalı hale gelmektedir.

-Türkiye’de kaynakların çok iyi korunup, geri kazanım alternatiflerini değerlendirmesi şarttır.

-Suyun en çok kullanıldığı alanlar tarım ve çiftçilik faaliyetleridir.

-Suyun etkin kullanılmamasının nedenlerinden en önemlileri bilinçsizlik, eğitimsizlik ve israftır.

-Yeşil Mutabakat ile birlikte, Su Ayak İzi ve Yeşil OSB’ler kavramı yeşil döngüsel ekonominin ana faktörlerinden biri haline gelmiştir.

-Atıksuyumuzu arıtmak ve tekrar iyi su olarak kazanmak suretiyle hem arıtma kapasitelerimizi düşürebilir hem de ihtiyaç duyduğumuzda kendi imkanlarımız ile ulaşabileceğimiz su kaynağı yaratmış oluruz.

-Su kullanıcı sektörler içerisinde, tarım en fazla su kullanıcı sektör olan tarımda etkin su kullanımını sağlayan araç ve tekniklerin kullanımı ülkemizin öncelikli hedefleri arasında yer almalıdır.

-Tarımda mevcut su kullanımının değişmeden devam etmesi durumunda ülkemizde su kıtlığının bir su krizine dönüşme ihtimali yüksektir. Tarım sektörünün olası bir su sorunundan en az düzeyde etkilenmesi için önlemler alınmalı ve sulama yönetimine gereken önem verilmelidir.

-Ülkemizde ortalama sofralık zeytin üretimi 450.000 – 500.000 ton/yıl arasındadır. Bursa Bölgemizde 130.000-180.000 ton/yıl zeytin üretimi olup %10 u yağlık zeytindir.

- Zeytin Hasat Süreci Su Miktarı: 1,293 L/kg
- Zeytin Depolama Tesisi Su Ayak İzi:1,102 L/kg
- Zeytin İşleme /Ambalajlama Su Ayak İzi: 4,403 L/kg'dır.

Su Ayak İzi Miktarı (Toplam): 6,798 L/kg olduğuna göre, Bursa Bölgemizde yıllık olarak sofralık zeytin üretiminde; Su Ayak İzi: 795.366 – 1.101.276 m³/yıl arasındadır.

- Su, sanayi için de en önemli ve kritik girdilerin başında gelmektedir. Kuraklık tehlikesi sadece hane tüketicisi için değil genel olarak ekonomi ve üretim için de tehdit oluşturmaktadır.

-DOSAB olarak OSB alanında bulunan kuyulardan temin edilen günlük kullanılan 60.000 m³ temiz su miktarını azaltmak ve sürdürülebilir bir OSB olma amacıyla su geri kazanımı projesi yapılmıştır.

-Endüstriyel su kullanımında kullanılan suyun çok küçük bir bölümü tüketilip, büyük kısmı atık suya dönüşmektedir. Bu nedenle endüstride su verimliliği ve yenilikçi teknolojilerle atıksu miktarının azaltılması çok önemlidir.

-Suyun, üretim süreçlerinde verimli kullanımı olanakları değerlendirilmelidir.

-Atıksuyun kaynağında azaltılması ve geri kazanım alternatifleri değerlendirilmelidir.

-Yeraltı suyu rezervleri üzerindeki baskıyı azaltmak ve yeraltı su kaynaklarını koruyabilmek için yüzey suyu ve geri kazanılmış atıksu kullanım olanakları geliştirilmelidir.

-Kullanılmış sular atık olarak görülmeyip, kaynak olarak düşünülmalıdır.

2030 yılında nüfusu 100 milyona ulaşması beklenen Türkiye, kişi başına bin 100 metreküp kullanılabilir su miktarıyla, su sıkıntısı çeken ülke durumuna gelmesi kaçınılmazdır. Bir tarafta artan nüfus, diğer tarafta azalan su kaynakları; suya olan ihtiyacın her geçen gün daha da büyüyeceğini bilmemize rağmen hala su için koruma-kullanma dengesi kurulamamıştır.

Suyu bilinçsizce tüketilecek bir kaynak değil, korunması gereken bir doğal varlık olarak kabul etmeli, suyun tüm canlıların yaşamı için hayati önemini anlamalı, ihtiyaç önceliklerine uygun olarak sürdürülebilir bir şekilde kullanımını sağlamalıyız.

Çok farklı ve yüksek maliyetlere neden olabilecek bu durumun yaşanmaması için su yönetimindeki yetki kargaşası giderilmeli, su katılımcı ve şeffaf bir anlayışla yönetilmelidir. Bunun yanı sıra en kötü senaryolar için acil su temini planları tekrar gözden geçirilmelidir. Ortaya çıkan tehlike ve risklerin bir plan dahilinde yönetilemeyişi, ekonomik olmayan ancak aciliyet arz eden zorlanmış çözümlere yol açabilmektedir. Unutulmamalıdır ki su, ortak paydamız ve geleceğimizdir.

Saygılarımızla.